

[Sigsgaard.]

Endvidere skal indkomstpolitikken holde lønnen nede, simpelt hen for at profitten kan holdes oppe. Normalt er det jo sådan, at kapitalismen skal bruge en vis arbejdsløshed for at holde lønnen nede og profitten oppe. I 1960erne har der været en længere højkonjunktur, arbejdsløsheden er blevet meget mindre end normalt, og det lønpres, som på den måde er skabt, har truet rentabiliteten eller profittaten. Den traditionelt eneste måde at redde den på er at skabe arbejdsløshed. Men gør man det, i hvert fald i alt for udpræget grad, så daler efterspørgslen, og der bliver afsætningskrise.

Planerne om indkomstpolitik er altså kapitalens forsøg på at undgå de to slags kriser. Planerne er desperate og viser, at vores økonomiske system er i alvorlige vanskeligheder. Vi skal jo helt tilbage til 1930erne eller også helt ned til Spanien, Portugal og Grækenland for at finde lignende indgreb mod lønarbejderne. De har været forsøgt andre steder, de har været forsøgt i England, de har været forsøgt i Frankrig, og først og fremmest har de været forsøgt i Holland — men uden held.

Professor Gelting sagde lige ud i radioens Økonomien bag politikken, at sidste gang der var snak om kontrolleret kapitalisme og lønpolitik, var under Det tredje Rige, og dér lykkedes det vist dårligt nok. Men en kontrolleret kapitalisme, som man altså nu forsøger i de vestlige lande, er drømmeri, for der findes ikke nogen central magt, der bestemmer, hvad og hvor meget der skal produceres. Det centrale i kapitalismen er jo netop, at produktionen følger systemets egne lovmæssigheder, og de kan ikke sættes ud af kraft af indkomstpolitik. Eller sagt på en anden måde: indkomstpolitik i betydningen lønpolitik kan kun lykkes i en lavkonjunktur med arbejdsløshed, og så er der jo ikke brug for indkomstpolitikken, for den går jo kun ud på at holde lønningerne nede, ikke på i en situation som den, jeg lige har beskrevet, eventuelt at sætte dem op eller sørge for, at de ikke daler.

Alligevel er indkomstpolitikken farlig. Den kan holde de lavtlønnedes indkomster nede, og den kan gøre lønmodtagernes handlemuligheder og herunder strejkeretten mindre. Indkomstpolitikken er i dag karakteriseret som lønpolitik, det har andre ord-

førere gjort, og det er rigtigt. Men det har ligesom skinnet igennem, at hvis bare også andre indkomster blev statsreguleret, var det i orden.

Jeg vil advare imod den tankegang. Den skaber det indtryk, at det er muligt at statsregulere også erhvervsindkomsterne. Men prisstoppets ineffektivitet og udbyttebegrænsningens umulighed som beskrevet af hr. Aksel Larsen viser, at det ikke er muligt. Og man vil jo heller ikke. Indkomstpolitik er uacceptabel, og helhedsløsninger, som hr. Aksel Larsen for SF ville have det, er også uacceptable ganske uanset regeringens farve. Dem, der måtte tvivle, vil jeg anbefale at undersøge, hvad der egentlig skete i 1963, da den socialdemokratiske regering lavede helhedsløsning, hvad der egentlig skete med reallønningerne dengang. Det gik jo ikke alt for godt.

Jeg forstår egentlig godt den balancegang, som hr. Aksel Larsen forsøger, og som man også fra socialdemokratiets side forsøger, for man står jo i den vanskelige situation, at man selv har forsøgt med indkomstpolitik adskillige gange, og man skal jo gerne forsvare det, man selv har foretaget, og samtidig kunne kritisere det, regeringen nu foretager, og som ligner det, man selv foretog i sin tid.

Hr. Erling Dinesen fremhævede socialdemokratiets prisnedsættelsesforslag og sagde, at det var blevet vældig positivt modtaget rundt omkring i befolkningen, og det er jo nok muligt. Nu har jeg ikke lige været de steder, hvor hr. Erling Dinesen har været, kan jeg regne ud, men man skal jo huske, at det socialdemokratiske forslag faktisk går ud på at snuppe en dyrtidsportion — hr. Erling Dinesen vil sige at undgå en dyrtidsportion — ved at nedsætte levnedsmiddelpriserne. Men hvis penge er det, der skal bruges til at nedsætte levnedsmiddelpriserne? Det er statens penge, og hvor får staten sine penge fra? Så er vi hjemme igen.

Forslaget går også ud på, at arbejdsgiverne skal slippe for at udbetale den dyrtidsportion, det nævner socialdemokraterne ikke rigtig, men det er jo det egentlige indhold i forslaget. Det er altså en form for indkomstpolitik, dette socialdemokratiske forslag, der vender sig imod lønmodtagerne på samme måde — jeg ved ikke, om det er i samme grad, men i hvert fald på samme